

(BÜTÇE)

“bu bütçe insan için değil”

DTP Diyarbakır Milletvekili Akin Birdal'ın bütçe görüşmeleri sırasında TBMM genel kurulunda yaptığı konuşma

AKIN BİRDAL

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine Demokratik Toplum Partisi adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu konu başlıklarına değinmeden, bütçenin genel, özü üzerinde bazı saptamaları izninizle yapmak istiyorum.

Şimdi, bu bütçe öncelikle kimin için hazırlanmıştır ve hazırlanırken duyulan kaygı nedir? Gerçekten, insan için mi, halklar için mi, yoksa devletin güvenliği ve bekası için mi? Bakıldığı zaman, bu bütçe, ikincisini esas aldığı gösteriyor. İşte bizim temel farklılığımız bu. Biz de gerçekten devlete karşı insanın hak ve özgürlüklerini, onun onurunu, onun özgürlüğünü esas alan ve onun güvenliğini devlete karşı korumayı esas alan bir dünya görüşünü burada savunuyoruz. Ama bunun karşısı da ne yazık ki egemen güçlerin iktidarı ve devletin bekası için halkların ve ezilen emekçilerin zararına ve onların çıkarına olmayan ekonomik politikalar yürütülüyor, sorun bu.

Şimdi, örneğin burada bir bütçe hazırlıyoruz. Bakın, daha önce teğet meğet geçecektir diye, bir de Sayın Başbakan alıştırırdım diye de böyle hafife alan, gayriciddi bir politikanın ifadesini burada, Genel Kurulda, yüce çatı altında yansıtıyor. Şimdi, bir yandan da IMF'in kapısı önünde bekleniyor. Bakın, ocak ayında IMF'le yapılacak politikalar bu bütçeyi altüst edecektir, bunu anlamak gerekiyor ve kabul etmek gerekiyor. O nedenle, bugün bürokrasinin hazırladığı IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün neoliberal politikalar doğrultusundaki bu bütçenin çok fazla bir karşılığı yok. O nedenle kabul edenler, etmeyenlerin de iradesinin ne yazık ki karşılığının olmadığını burada üzülen görüyoruz.

İkincisi, bu bütçe bir ekonomi, seçim ekonomisi olacak. Bakın, şimdi 29 Mart'a kadar bir dizi, seçimlere, yerel seçimlere yönelik önlemler alınacak, frene basılacak ve 29 Mart'tan sonra gerçekten freni patlamış kamyon gibi halkımızın üzerine gelecek ve bu 1 Nisan şakası olmayacak. Şimdiden biz de halkımızı buna karşı uyarıyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sorun gerçekten bir ülkenin -ki bu Virginia Bildirgesi'nin özünü teşkil ederkorkudan ve yoksulluktan kurtulma özgürlüğüdür. Bu sistem korku üretiyor ve yoksulluk üretiyor. O nedenle bu sistem demokratik bir sistem değil. Zaten, bu sistemin tercihi 1923'te iktisat kongresinde, İzmir'deki iktisat kongresinde belirlenmiştir. O nedenle "Yığınakta yapılan hata savaşın sonuna kadar sürer." diye askerî stratejik bir söz de bugün ne yazık ki doğruluğunu ortaya koyuyor. O nedenle, bugün gerçekten emekten mi yana, sermayeden mi yana

tercihlerin sonucudur bu yapılan bütçe; neoliberal sistemin "Soy, sömür, kazan." politikaları üzerine inşa edilmiştir ve bu işsizlik, yoksulluk getirecektir; kamu kaynaklarının yok pahasına harcanmasına neden olacaktır; üretimin yetersizliğine, üretimin niteliğinin ve niceliğinin düşmesine neden olacaktır. Şimdi, bunun sonuçlarına karşı ekonomik ve sosyal hakları isteyen ve bunun mücadelesini veren emekçiler üzerine de baskılar ve saldırılar kaçınılmaz olacaktır.

Bakın, bugün daha yeni bir haber... Şimdi, şurada, birkaç gündür, on gündür müreffeh bir Türkiye'nin bize tablosu sunuluyor ama gerçek o değil. Gerçek, bakın, nedir? Örneğin, bugün, Ümraniye'de Sinter'de bir fabrikada, Sinter Metal Fabrikasının patronu... 37 emekçi, bu ekonomik krize karşı kendilerini korumak isteyerek sendikalaşmak istiyorlar ve 37 işçi işten atılıyor. Bunun üzerine 400 Sinter çalışanı bugün fabrikayı işgal ediyorlar arkadaşlarının işlerine son verilmesi üzerine ve gerçekten bir sınıf dayanışmasını ortaya koyuyorlar ve kardeşleriyle beraber oluyorlar ve bugün fabrikaya fiili bir durum yaratıyorlar ve şu anda fabrika polislerce kuşatılmış durumda. İşte, mesele bu. Yarın, zaten sınırlı olan temel haklar ve özgürlükler, kişisel ve siyasal haklar ve özgürlükler, bu bütçeyle ekonomik, sosyal hakların da baskı altına alınması, kuşatılması sonucu insanların gerçekten kazanılmış haklarını koruması yolundaki direnişi polis baskısıyla karşı karşıya kalacak.

Şimdi, tabii, işte sorun yine burada başka bir şeyi karşımıza çıkarıyor. Burada sürekli yineliyoruz: "Türkiye hukuk devleti mi olacak, polis devleti mi olacak?" diye.

Şimdi, örneğin, gerçekten hak arama kanallarını kapatacaksınız, açlığa ve yoksulluğa sürükleyeceksiniz insanları, sonra hak arama mücadelesini de şiddetle, korkuyla bastıracaksınız ama ne yazık ki insanlığın mücadele tarihi isyanların ve direnişlerin tarihidir. O nedenle, bu haksızlıklar, baskılar da bu direnişin sonucunda elbette ki yok edilecektir.

Yine, bakın, bir haber, bugün, İzmir Büyükşehir Belediyesinde peyzaj düzenlemesine ilişkin bir şirkete vermişler. Ne o şirketin adı? Vira ve Kürşat Şirketi. Şimdi, bu şirket 31 Aralık itibarıyla kriz bahanesiyle, 1.250 işçinin işine son vereceğini duyurmuş. Bugün işçiler basın toplantısı düzenlediler ve bu haksız, antidemokratik kararı durdurmazlarsa ölüm orucuna yatacaklarını söylüyorlar. Nerde emekçiler ve çalışanlar için müreffeh bir Türkiye, kalkınan gelişen bir Türkiye? İşte bunlar gerçek. Bunları konuşalım.

Şimdi, yine, bakın, örneğin gazetelerde bugün çok ilginç yine somut şeyler var. Ne diyor? İmaret meselesi. Belki bu sözcükle de birçoklarımız yeni karşılaşacağız. Gerçekten yardıma gereksinimlere vakıflar aracılığıyla sıcak yemek vermek. Örneğin on yıl

önce 10 bin aile imaret için başvururken, şimdi, 2009 yılında 100 bin aile imaret başvurusu yapıyor. İşte yoksul Türkiye. Gerçekten bu yoksulluğun açık bir ifadesi, aynası değil de nedir? O nedenle, bu da böyle bir gerçekliği ortaya koymaktadır. Ve şimdi, tabii, biz bütün bunlara karşı...

Örneğin, yine, başka bir şey var. Bakın, yine, bir gazetemizde başlayan röportajda, dizi yazısında; 1,5 yaklaşık bölge içindeki, örneğin bölgede göç son beş yılda öne çıkmış. Kürtlerin yüzde 13,4'ü hemen -ki, 1,5 milyona tekabül ediyor- diğer yüzde 33,1'i de şartlara bağlı olarak buldukları yerden göç etmek istemekteyler. Bu da 3,6 milyon. Şimdi, kim, gerçekten, doğduğu topraklardan kendi iradesiyle, hem de kendi ülkesinde, köyünden, ilçesinden, beldesinden göç etmek ister? İşte, bu da yine, bir insanlığa karşı işlenen ayıptır. Zaten insanlığa karşı tarihimizin sabıkali ayıpları vardır. Neden, şimdi, özür dileme konusunu, örneğin biz bugün getirmeyecektik ama, yine sayın bir konuşmacının üzerine getirmek durumunda kaldık. Bakın, uygar ülkelerde insanların en çok kullandığı üç sözcük var: Günaydın ya da merhaba. Tanımasa bile, sabah apartman giriş ve çıkışında ya da bir sokağın başında karşılaşmışsa günaydın. İkincisi teşekkür etmek, üçüncüsü de özür dilemek. Şimdi, özür dilemek çok erdemli bir şeydir yani. Hem insana özgü hem de gerçekten özgür ülkelere, demokratik ülkelere özgü bir şey. Neden özür dilemekten bu kadar korkuyor ve kaygı duyuyoruz? Ayrıca ben yeterli bulmuyorum. Ayrıca, sadece, ben, Ermenilerden özür dilemeyi de yeterli bulmuyorum. Kimden özür dileyeceğiz? Mustafa Suphilerden mi, Sabahattin Alilerden mi, Ermenilerden mi, Rumlardan mi, Süryanilerden mi, Yahudilerden mi, Kürtlerden mi, kadınlardan mı? Özür dileyin.

NURETTİN AKMAN (Çankırı) - Niye özür diliyoruz?

AKIN BİRDAL (Devamla) - Özür dilemek erdemliliğin bir sonucudur. Niye korkuyorsunuz öyle? O nedenle eğer demokratik bir toplum, barışçıl bir toplumun inşasına beraber karar vereceksek özür dileyerek başlayalım. O nedenle hiç bundan kaygı duymayın.

Yani, şimdi 1955. Sizler tarihi de reddediyorsunuz arkadaşlar, resmi belgeleri de reddediyorsunuz. Yine bu devletin resmi belgelerini... Bakın, şimdi, 1942 Varlık Vergisi. Değil mi, şimdi, Varlık Vergisinde gerçekten azınlıkların sermayesini Türk ticaret sermayesine aktarmak için Varlık Vergisinin ne kadar utanç verici bir yasa olduğunu anımsamıyor muyuz? Gidenler gerçekten ya dönemediler, dönenler bıraktıklarını bulamadılar. 6-7 Eylül 1955, Selanik meselesi. Bunlar resmî açıklamalardır. Niye bundan özür dilemiyoruz şimdi? O nedenle özür dileyelim. Yani, şimdi, arkadaşımızın birinin dediği gibi gerçek-

{ BÜTÇE }

ten -Mustafa Muğlalı'yı- hem otuz üç kurşunla masum Kürt köylülerini öldür, ondan sonra da Van Jandarma Alay Komutanlığının adını "Mustafa Muğlalı" koy. Bu ne kadar ayıp bir şey? Yani bu utanç verici bir şey. Sonra da Genelkurmay Başkanlığının girişine Mustafa Muğlalı'nın anıtını dik. İşte bunlar hep özür dilemeyi gerektiren durumlar. Şimdi...

NURETTİN AKMAN (Çankırı) - Kuwet komutanlığı yapmış bir isim efendim.

AKIN BİRDAL (Devamla) - Ne yaparsa yapsın. Biz bu ülkede, biz bu coğrafyada İtihat Terakki'de paşalık yapmış ve insanlığa karşı da çok suç işlemlerin belgesini de tarihini de size sunarız isterseniz. O nedenle itiraz etmeyin. Paşalık, komutanlık yaptı... Alın işte, paşalar şimdi, yine devletin yasalarıyla, terör suçlusu olarak yargılanıyorlar. Yani sizde paşalık, üniformalar onun suçsuz olduğunun belgesi midir? Nasıl hukuk anlayışı bu? O nedenle...

NURETTİN AKMAN (Çankırı) - O da yargılandı.

AKIN BİRDAL (Devamla) - Yargılanacak daha.

Kim bu ülkede insanlığa karşı suç işlemişse, kim savaş suçu işlemişse, kim soykırım suçu işlemişse elbette ki yargılanacak ve insanlığın önünde mahkûm edilecektir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 20'nci yüzyılda emperyalistlerin yayımlacı istekleri savaşların gerekçesi olmaktadır. Nitekim, yeni yüzyılda da, gerçekten, enerji kaynakları ve enerji hatlarının denetimini ellerine alabilmek amacıyla emperyalist ülkelerin Orta Doğu'da yarattığı insan trajedilerini biliyoruz ve önümüzdeki en yakın örnek de ABD'nin Afganistan ve Irak işgalleridir. ABD istediği kadar Afganistan'a özgürlük getirdiğini ilan etsin ya da Irak'a demokrasi ve özgürlük getirdiğini ilan etsin, ABD emperyalizminin ve ortaklarının Orta Doğu'da bıraktığı, kan, gözyaşı ve sürgündür ve bir suçtur. O nedenle, az önce söylediğim gibi, gerçekten, şu geçtiğimiz hafta İnsan Hakları Haftası'nı yine kan, gözyaşı, acı, işkence, zindanların öyküleriyle, göçlerin, açlığın, yoksulluğun öyküleriyle yaşadık ama çok şükür ki, insanlık onurunun, insanlık evladının direniş ve isyan moralleri de yaşandı. İşte, bir ayakkabı bugün bir sembol oldu ve Yunanistan halkının da gerçekten direniş ve itirazı. Yoksa insanlık kendi kendiliğinden iki ayağının üstüne kalkmadı. İşte insanlığın tarihi acılarıyla, böyle direnişlerle, isyanlarla yazıldı ve yazılmaya da devam edecek.

Arkadaşlar, şimdi, birkaç gün önce gazetelerde, Mersin Akkuyu'ya inşa edilecek nükleer santral için Atomstoriexport-Inter Rao-Park Teknik Konsorsiyumu'nun -Rusya-Türkiye- teklifinin Atom Enerjisi Kurumu tarafından yeterli bulunduğu yönünde bir haber aldı. Şimdi, ülkemizde elektrik enerjisinin yetmediği, bunun için nükleer santrale gereksinim olduğu yönünde sık sık haberler çıkar. Hatta kimi zaman iş daha ciddi boyutlarda ele alınır, nükleer santral yerleri tespit edilir. Kimi zaman Sinop, kimi zaman Mersin bu yerlerdendir. Yedi sekiz yıl önce bu konuda dönemin hükümetince girişimlere bulunmuş ancak oluşan kamuoyu baskısı nedeniyle vazgeçilmiştir ki Sinop ve Mersin'de yurtsever, emekçi, ilerici gençlik, çevre kirlenmesine karşı ve gerçekten ekolojik bir çevrede yaşamayı yine insanlığın bir hakkı olduğunu kabul ederek çok önemli direnişler de göstermişlerdir ama işte, çocuklar gözaltına alınmıştır, coplanmış ve tutuklanmışlardır.

Şimdi, Batman'da, örneğin, iki kuyu açılmaktadır.

Gerçekten, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı atıklarını açık bir kanala bırakılmaktadır ve biliyorsunuz, 2006 yılında petrol sızmaktadır, benzin. İnsanlar Batman'da evlerinin altını kazarak benzin çıkarmaya başlamışlar ve sonra biliyorsunuz bir patlamaya neden olmuştur, birçok kişinin yaralanmasına ve evlerin yıkılmasına neden olmuştur. Yani şimdi, insan sağlığı, insanın sağlıklı yaşam hakkı mı, yoksa gerçekten kâr hırsıyla devletin çıkarlarını gözetmek mi? O nedenle bu da...

SELAHATTİN DEMİRTAŞ (Diyarbakır) - AKP benzin evlere kadar götürmüştür!

AKIN BİRDAL (Devamla) - Evet, oraya kadar da götürmüştür.

Şimdi, öğreniyoruz ki TAEK, açılan ihaleye tek firma olarak giren Rusya-Türkiye Konsorsiyumunun teklifinin teknik olarak yeterli olduğu yönünde karar vermiş. Peki, daha önce bu işten hangi gerekçelerle vazgeçilmişti? O gerekçeler şimdi ortadan mı kalktı da buna olur veriliyor? Akkuyu halkı, biliyorsunuz, çiftçiler, üreticiler feryat ettiler, "Biz domates yetiştirmek istiyoruz. Domates kafalı çocuklarımız olmasın istiyoruz." dediler ama bu haklı karşı çıkış bugün hâlâ geçerlidir.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bütün dünyanın terk ettiği, güvenliksiz, çok tehlikeli nükleer santral kurma konusunda bu ısrarı anlaşılmalıdır Hükümetin. TAEK'in bu konuda verdiği gerekçeye sığınabilinir ama bu, ne inandırıcı ne de yeterlidir.

TAEK'in siyasi değerlendirmelerden uzak olmadığını Çernobil acısıyla öğrendik. Zaten kurumun yapısına bakıldığında siyasi iktidarla uyum içinde bir yönetim görülmektedir. Kurum Başkanını Başbakan atıyor, Danışma Kurulu üyelerini Başbakan TAEK önerisi üzerine seçiyor, Atom Enerjisi Komisyonu üyelerini Başbakan seçiyor. O nedenle bu Kurumun siyasi etkilerden uzak kalacağı düşünülemez. Başta bilim insanları, çevre örgütleri olmak üzere kamuoyunda ciddi bir karşı çıkış olmasına karşın burada yine aynı yol ısrarla güdülmektedir.

Nükleer ölüm demektir, nükleer hastalık ve çevre kirliliği demektir, özetle nükleer hayatın yaşanılmaz kılınsıdır.

Şimdi, Kurum 2009-2013 yılları için hazırladığı stratejik planda güçlü yanlarını sayarken "Konusunda uzman, eğitim düzeyi yüksek personele sahip olmak." demektedir. Oysa birkaç satır aşağıda zayıf yanlarından söz edilirken kalifiye elemanların bulunmadığından yakınıyor.

Şimdi, kurumların içinin boşaltılmasının, işlevsizleştirilmesinin iyi örneklerinden biri de Petrol İşleri Genel Müdürlüğüdür. 1978'de, 6326 sayılı Petrol Yasası'yla "...petrol kaynaklarının ulusal çıkarlara uygun olarak hızla, sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini sağlamaktır." diye tanımlanan amacını yerine getirmekle, bu yaşağı uygulamakla Petrol İşleri Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir.

Şimdi, 6326 sayılı Petrol Yasası'nı, ilişkili diğer mevzuatı ve Bakanlar Kurulu kararlarını uygulamak amacıyla kurulan Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, kuruluş amacına uygun olarak petrol ve doğal gazda dışa bağımlılığın azaltılması, enerji arz güvenliğine sürdürülebilir katkı sağlanması yönünde gerekli önlemleri alarak endüstrinin gereklerine uygun şekilde sektöre etkin ve kaliteli hizmet sunmakla yükümlüdür.

Bakın, şimdi, burada bir şeye dikkatinizi çekmeye çalışacağım. Bugüne değin Petrol Yasası ve diğer bazı yasalarda yapılan değişikliklerle arama, üretim, taşıma, rafinaj ve dağıtım bütünlüğünün aynı yapı içinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına ve yan kuruluşları eliyle birbirini tamamlayarak yürütülmesi anlayışı terk edilmiş ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı bünyesindeki rafineri kuruluşu TÜPRAŞ, boru hatları taşımacılığı kuruluşu BOTAŞ, akaryakıt dağıtım kuruluşu POAŞ, -Petrol Ofisi- bilinçli olarak parçalanmıştır ve BOTAŞ dışındaki bütün kuruluşlar... Ki BOTAŞ'ın da büyük bir yüzdesi özelleştirilmiştir, bir kısmı özelleştirilmemiştir. Acaba şimdi neden özelleştirilmemiş diye insanın aklına soru geliyordu; biz bunun yanıtını bulduk: Şimdi yıllardır, son on onbeş yılda bölgede insanlar kaybediliyordu. Ki insan hakları Diyarbakır bölgemizin ve şubemizin raporlarına göre, resmi açıklamalara göre 385 kayıp, ama bizim arkadaşların yine verilerine göre 2 bini aşkın kayıp var. Şimdi bu kayıplar nerelerden çıkıyor biliyor musunuz arkadaşlar? BOTAŞ'ın tesisleri içerisindeki kuyulardan çıkıyor. İnsan cesetleri çıkıyor. Şimdi ben örneğin -Sayın İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanımız karşımda oturuyor- geçtiğimiz günlerde Mardin Kızıltepe'de bir kadın... Ki biliyorsunuz itiraflar oluyor, hayatın da itirafları olacak, herkes itiraf edecek ve gerçekler açığa çıkacak. Bir itirafçı itiraf ediyor ve gerçekten onun itirafları üzerine eşini yitirmiş bir kadın, Kızıltepe Cumhuriyet Savcılığına başvuruyor ve savcı "Bu ülkede hukuk adamları da var!" dedirtircesine bu başvuruyu dikkate alıyor ve gerçekten kuyuyu açtırıyor, iki ceset çıkıyor ve ben Sayın Başbakana on beş gün önce bu yapılan başvurunun, burada olmamızın gereği açığa çıkarılması için başvurduğum ve bunların ne demek olduğunu sordum ama Sayın Başbakandan henüz daha bir yanıt alamadık. Şimdi arkadaşlar, BOTAŞ tesislerinden -ki Silopi-Cizre arasında BOTAŞ tesisleri var, o tesislerden- şimdi insan cesetleri çıkıyor. Şimdi, bunu açığa çıkaracak olan kimdir? Hakkari Valisi ve Emniyet Müdürü mü? Bakın, şimdi, yeni kararnameyle Hakkari Valisi ve Emniyet Müdürü görevden alındı. Neden alındı bunlar? Nevrozdaki 2 kişinin ölümüne, 90'ı aşkın kişinin yaralanmasına, 100'ü aşkın insanın gözaltına alınmasına ve tutuklanmasına neden olan ve hukuk dışı bu davranışlarından değil sadece Sayın Başbakanı Hakkari'de karşılamadıkları... Sayın Başbakanı Hakkari'de böyle taşlı sopalı çocuklar karşıladı diye Vali ve Emniyet Müdürünü Ankara'ya çekiyorlar. Biz "Bu sayın valiler ve emniyet müdürleri AKP'nin valisi mi, emniyet müdürü mü?" diyorduk. Alın, işte Sayın Başbakan bunu doğruluyor. "Ya bana bağlı olacaksın ya da senin yaşam hakkın yok." diyor. Ne liyakate izin veriyor ne de birikime izin veriyor.

Arkadaşlar... Ve yine 4 kişi tabii... Az önce yine geldi bana. İşte bu petrol kuyularında... 2 tane genç çocuğu Diyarbakır Cezaevinden yakınları almaya gidiyorlar -ki birisi nüfus müdürü, biri mali işlere bakıyor- cezaevinden alıyorlar, dönerken 4'ü de kayboluyor. Onlar da o kuyulardan çıkacak. O nedenle tarihimizi kaybetmeyelim. Gerçekten Türkiye geleceğini kaybetmesin. O gelecekler bizim bugünümüzle ve yarınımızla özgür, demokratik ve bir arada yaşamaya evrilebilir.

Bu umutla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DTP sıralarından alkışlar)